

ਐਮ. ਐਮ. ਪੰਛੀ ਜੇ.

ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ,-ਜਵਾਬਦਾਰ।

ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਲਤੀ. 1983 ਦਾ ਨੰਬਰ 1294-ਐਮ .

31 ਮਈ 1983 ਈ.

ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ (1974 ਦਾ II)—ਧਾਰਾ 167, 173, 190, 209 ਅਤੇ 309— ਸੈਕਸ਼ਨ 173 ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਡਿਊਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ—ਡਿਊਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ—ਡਿਊਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ—ਡਬਲਯੂ. ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ-¹ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਧਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ-ਦੋਸ਼ੀ-ਕੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੇ ਤਹਿਤ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰਾ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਿਆਰੀ ਦਿਖਾ ਕੇ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ. ਇਹ ਉਦੋਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਚਲਾਨ ਡਿਊਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਹੁਦਾ 'ਡਿਊਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ' ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਬੋਲਣ ਲਈ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕੋਡ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਹਾਰਕ ਅਰਥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਇਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਸਾਰੇ ਵਿਆਪਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ' ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਨ ਲਈ ਖੇਤਰ ਦਾ'। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਡਿਊਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਮਤਲਬ ਦਿਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਡਿਊਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਟਾਈਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। . ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਫ਼ਾਈਲਿਨ ਜੀ 'ਤੇ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਅਸਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਖਲਾਅ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ। ਚੈਪਟਰ XVIII ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਚਲਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਜੋ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਕੀ ਉਹ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਕਾਗਨੀਜ਼ੋ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ ਦਾ, ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸੰਦਰਭ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸਦਾ ਬਣਨਾ? ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸਾਰੇ ਮੁਢਲੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ। ਡਿਊਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿੱਚ ਹੈ

ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡਿਊਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਤੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦਾ ਪੜਾਅ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ।

(ਪਰਾ ੮)।

439 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 167(2) ਕਰੋੜ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ। ਪੀਸੀ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਨੰਬਰ 348, ਮਿਤੀ 21 ਅਕਤੂਬਰ, 1982, ਧਾਰਾ 302/109/120-ਬੀ ਅਧੀਨ ਪੀ.ਐਸ.ਟਾਂਡਾ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.

ਜੀ.ਐਸ. ਗਰੇਵਾਲ, ਐਡ. ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਟੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਮਾਨ ਅਤੇ ਐਚ.ਐਸ. ਨਾਗਰਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਹਨ।

ਡੀ.ਐਸ.ਬਰਾੜ, ਏ.ਏ.ਜੀ. ਪੀ.ਬੀ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ.

ਨਿਰਣਾ

ਐਮ.ਐਮ ਪੁੰਛੀ, ਜੇ.

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਹੱਕ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਡਰ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 167, 209 ਅਤੇ 309 ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਸਕੀਮਾਂ 'ਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸਵਾਲ ਹੈ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ 1 ਨਵੰਬਰ, 1982 ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302/109/120-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 348, ਮਿਤੀ 27 ਅਕਤੂਬਰ, 1982 ਨੂੰ ਥਾਣਾ ਟਾਂਡਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 2 ਨਵੰਬਰ, 1982 ਨੂੰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ, ਆਖਰੀ ਵਾਰ 4 ਫਰਵਰੀ, 1983 ਤੱਕ। ਐਤਵਾਰ, 30 ਜਨਵਰੀ, 1983 ਨੂੰ ਇਸਤਰਾਸਾ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਇੱਕ ਡਿਊਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 173(2) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਿਊਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ:-

“ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ:- ਰਾਜ ਲਈ ਏ.ਐੱਸ.ਆਈ. ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ।

ਚਲਾਨ ਅੱਜ ਡਿਊਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਹਿਲਮਦ ਨੂੰ 4 ਫਰਵਰੀ, 1983 ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ ਪੇਪਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਲਈ, ਸ਼੍ਰੀ ਸੀ.ਐਸ. ਜਾਵਾ, ਜੇ.ਐੱਮ.ਆਈ.ਸੀ., ਦਸੂਹਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਫਾਈਲ ਭੇਜਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

30 ਜਨਵਰੀ, 1983

ਐਸ.ਡੀ./- ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ।

ਹੁਣ ਕੀ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚਲਾਨ (ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 190(1)(b) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ? ਇਹ ਉਹ ਅਹਿਮ ਬਿੰਦੂ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਾਰਾ ਵਿਵਾਦ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(3) ਤਿੰਨ ਵਿਧੀ ਧਾਰਾਵਾਂ 167, 209 ਅਤੇ 309 ਹਨ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ 1898 ਵਿੱਚ, ਦੋ ਉਪਬੰਧ ਸਨ, ਅਰਥਾਤ, ਧਾਰਾ 167 ਅਤੇ 344। ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਪਾਰਸਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ *ਗੌਰੀ ਸ਼ੰਕਰ ਝਾਮ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਸੀ. ਹੋਰ (1)*, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

“ ਧਾਰਾ 167 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਪੂਰੇ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਹਿਰਾਸਤ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਜੇਲ੍ਹ ਹਿਰਾਸਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਧਾਰਾ 344, ਅਧਿਆਇ XXIV ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਧਾਰਾ 167 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ ਜੇਲ੍ਹ ਹਿਰਾਸਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਰਹਿਣ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ 15 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।”

ਅਤੇ ਅੱਗੋਂ :-

“ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਧਾਰਾ 344 ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਜੇ ਵੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ।”

ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਨੇ ਕੁਝ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ *ਨਟਾਬਰ ਪਰੀਦਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ (2)* ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167(2) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 309 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਿਜ਼ਿਓ (ਏ) ਵਿੱਚ ਉਲੀਕਿਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ

(1) ਏਆਈਆਰ 1972 ਐਸਸੀ 711.

(2) ਏਆਈਆਰ 1975 ਐਸਸੀ 1465

ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਗੇਟ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਦੌਰਾਨ ਜੇਲ੍ਹ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰਿਮਾਂਡ ਸਿਰਫ ਸਾਬਕਾ ਲਈ ਨਾ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਲਈ। ਧਾਰਾ 309(2) ਉਦੋਂ ਹੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 309 ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ-1 ਦਾ ਮਕਸਦ ਕੀ ਹੈ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵਿਧਾਨ (ੳ) ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਜਾਂਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ.....

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਖਤਿਆਰ ਨਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਣਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।.....

ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਇਨਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੇਂ ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 309 ਤਹਿਤ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਭਿਆਨਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ "ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਲਈ ਫਿਰਦੌਸ" ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੇਡ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਕਾਰਨ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(4) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ 'ਤੇ; 50 ਦੇ 1 60 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) (ਜਾਂ 3 90, ਦਿਨ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ, ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 167 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ, ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਵੇਂ ਹੈ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ *ਹੁਸੈਨਾਰਾ ਖਾਤੂਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ ਤਾਰੀ, ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, ਪਟਨਾ* (3), ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ: -

“ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ 90 ਦਿਨਾਂ ਜਾਂ 60 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ, ਇੱਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ,

(3) ਏ. I IR 1979, SC 1377.

ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ , ਅੰਡਰ ਟਰਾਇਲ ਕੈਦੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰੇ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਅਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (4) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੌਰਵ ਆਫ਼ ਸੈਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਈ ਹੈ: -

“...ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 170 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਇਹ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 207 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ। , ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਜੀ) ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 207 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਰਜ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਸਮੇਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 309 ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਵੇਗੀ।

170 ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 209 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋਣ ਤੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਕੀ ਉਹ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ, ਇਹ ਜਾਂਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? , ਧਾਰਾ 309 (2) ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਆਦਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ "ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167(2), 209 ਅਤੇ 309 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਰਕਾਰੀ - ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸੰਕੋਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(4) ਸੀ.ਆਰ. Cr.2 A. 249I' of 1976cicdecied1 on 11thremarch,83 1983 =K19 Crimes 797.

ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਬੰਦਾ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਸੁਰੱਖਿਆ।" (ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ)।

ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 167(1) ਅਤੇ (2) ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਵੀਸ਼ੋ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਹੀ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਉਸਦੀ ਅਗਲੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਖੁਦ ਗੈਰ- ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀ। ਜਾਂ ਅਯੋਗ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 437(1) ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।" (ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ)।

(5) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅੰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

- (i) ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 167 ਅਧੀਨ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਪੁਲੀਸ ਅਤੇ ਹੋਰ) 60 ਦਿਨਾਂ ਜਾਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਰਿਮਾਂਡ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ;
- (ii) 60 ਦਿਨਾਂ ਜਾਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ 'ਤੇ, ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੌਰਾਨ, ਅਜਿਹੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਖੁਦ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ, ਪਰ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- (iii) ਦੋਸ਼ੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਹੁਸੈਨਾਰਾ ਖਾਤੂਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ;

Nirmal Singh and others v. The State of Punjab (M. M. Punchhi, J.).

- (iv) ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਧਾਰਾ 2 (ਜੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ;
- (v) ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 309, ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪੈਨਡੈਸੀ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਭੇਜਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ;
- (vi) ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ 'ਤੇ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 309 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਧਾਰਾ 209, ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ
- (vii) ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਜੁਰਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੋਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(6) ਹੁਣ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ, ਕੁਝ ਵਾਧੂ ਤੱਥਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੁਲਜ਼ਮ-ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ 3 ਫਰਵਰੀ, 1983 ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ। ਫਿਰ ਮਾਮਲਾ 4 ਫਰਵਰੀ, 1983 ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 8 ਫਰਵਰੀ, 1983 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ, 8 ਫਰਵਰੀ, 1983 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਚਲਾਨ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਸੀ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਉਹ ਬਣ ਗਈ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਧਾਰਾ 309 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ?

(7) ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ 10 ਮਾਰਚ, 1983 ਨੂੰ ਇਸਤਰਾਜ਼ਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਦਬਾਅ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਅਗਲੇਰੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸਤਰਾਜ਼ਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਧਾਰਾ 173(8) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਭਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

(8) ਬੀਵਾਬੋਵੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਇਹ: 1 ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਿਆਰੀ ਦਿਖਾ ਕੇ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 8 ਫਰਵਰੀ 1983 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕੇ ਦਿਖਾਇਆ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਲਾਨ 30 ਜਨਵਰੀ, 1983 (ਐਤਵਾਰ) ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਅਹੁਦਾ "ਡਿਊਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ" ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਹਾਰਕ ਅਰਥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਇਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦਿਨ ਲਈ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਆਪਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਡਿਊਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਛੁੱਟੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ 30 ਜਨਵਰੀ, 1983 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਸ ਦਿਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 30 ਜਨਵਰੀ, 1983 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 190(1)(b) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਅਸਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਡ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਲਾਅ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਚੈਪਟਰ XVIII ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਚਲਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਜੋ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਕੀ ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਕਾਗਨੀਜ਼ੈਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ ਦਾ ਸਭ ਕੁਝ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਕਾਗਨੀਜ਼ੈਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਕਾਗਨੀ ਜ਼ੈਬਲ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਅਸਲ ਹੋਲਡਿੰਗ ਵੱਲ ਸਾਰੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ। *ਲਕਸ਼ਮੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦਾ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 207 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਕੰਮ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕੰਮ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਜੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਜਾਂਚ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 30 ਜਨਵਰੀ, 1983 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ, ਉਸ ਨੇ ਕੇਸ ਨੂੰ 4 ਫਰਵਰੀ, 1983 ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ - ਰਿਮਾਂਡ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸ ਤਰੀਕ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ^

Nirmal Singh and others v. The State of Punjab (M. M. Punchhi, J.).

ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਮਾਂਡ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਪੜਾਅ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ। ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 309 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਕਾਗਨੀਜ਼ੈਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਪੜਾਅ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤੱਤ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਹਾਰਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, *ਲਕਸ਼ਮੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪੱਖ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 3 ਫਰਵਰੀ, 1983 ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ। ਉਹ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਤੋਂ ਸਹੀ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਂਚ ਦਾ ਪੜਾਅ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

(9) ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦਾ ਅੰਤਮ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ 30 ਮਾਰਚ, 1983 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 167 ਦਾ ਪੜਾਅ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 309 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਈ।

(10) ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (5) ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ 60/90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਵਧਣ ਦਾ ਅਟੱਲ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ *ਲਕਸ਼ਮੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੇ ਕੇਸ* ਦੇ ਉਲਟ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। (ਸੁਪਰਾ)। ਨਾਲ ਹੀ, *ਨਾਰਾਇਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (6)* ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਂਦਾ। ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, *ਹਰਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ)*, *ਦਿੱਲੀ (7)* ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ।

(11) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਵੀ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਤਲ ਦੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਸਲ ਅਪਰਾਧ ਕਬਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਛਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਮੈਂ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ

(5) 1982(2) CLR 524.

(6) 1983(1) ਅਪਰਾਧ 322.

(7) 1983 CrL. ਐਲਜੇ 53.

ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣ, ਪਰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਹਨ।

(12) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕੋਣਾਂ ਤੋਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

ਐਸਐਸ ਸੰਪਾਵਾਲੀਆ, ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਡੀਐਸ ਤਿਵਾਤੀਆ ਜੇ.

ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ, ਮਾਹੋ 'ਨਦਰਗੜ੍ਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਮਹਾਵੀਰ ਪਰਸ਼ਾਦ ਜਵਾਬਦੇਹ।

1978 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2114

21 ਜੁਲਾਈ 1983

ਮਿਊਜ਼ੀਪਲ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਿਯਮ, 1941 ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ— ਨਿਯਮ 3— ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ 1950 — ਧਾਰਾ 311(2) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਚਾਲੀ-ਦੂਜਾ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1976 ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ— ਮਿਊਜ਼ੀਪਲ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਕਾਰਨ ਨੋਟਿਸ— ਐੱਸ. ਦੋਸ਼-ਪੱਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ- ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ- ਕੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪੱਖਪਾਤ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦੀ ਹੈ- ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਐਸਐਚਡੀਡਬਲਿਊ ਕਾਰਨ

Nirmal Singh and others v. The State of Punjab (M. M. Punchhi, J.).

ਨੋਟਿਸ- ਕੀ ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਮਚਾਰੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ - ਅਜਿਹਾ ਨੋਟਿਸ—ਕੀ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼-ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ, ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਿਕਰ ਹੀ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਤਾਂ ਹੀ ਖਰਾਬ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਦੇ ਸੰਕੇਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੱਖਪਾਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਏ. ਸਜ਼ਾ ਬਾਰੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜੋ ਮੌਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਜ਼ਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ। , ਦ